

„Fram, fram! Kristmænd,
Korsmænd, Kongsmænd!“

St. Olaf.

„Ret og Sandhed“

Katholsk Tidende.

Dette blad udkommer hver søndag og betales med 1 krone pr. kvartal (porto iberegnet). Abonnement modtages i Norge, Sverige, Danmark og Tyskland paa alle postkontorer, men for Kristiania og for andre end foraanvænte landes vedkommende i St. Olavs Trykkeri, Akersveien nr. 4, Kristiania. — Bekjendtgjørelser betales med 10 øre pr. petitioline.

Vore ærede abonnenter i Norge udenfor Kristiania, i Sverige og Danmark, Tyskland, Østerrige og Luxemburg bedes fornye sit abonnement igjennem posten snarest. Abonnenterne i Kristiania og i andre lande end de ovennævnte, der ikke har afbestilt det inden den 1ste januar, betragtes fremdeles som abonnenter.

Den hl. fader, pave Leo XIII., udtaler sig i sin rundskrivelse af 15de oktober som følger:

„Hovedmidlet, vore modstandere betjener sig af, er pressen, som de for en stor del enten over indflydelse paa eller underholder. Derfor stiller det alvorlige krav sig til katolikkerne, at sætte en god presse imod den slette for at forsvare sandheden, beskytte religionen, hævde katholsk ret. Den katholske presse har til opgave at blotte kirkens fienders slette bestræbelser, at understøtte Guds hus's hyrder i deres arbeide og at fremme de katholske interesser. Derfor er det ogsaa katolikernes pligt at understøtte denne presse kraftig; de skal unddrage den slette presse al slags bistand, hvorimod de skal søge at bringe den gode presse til frodigt liv, saavidt enhver i sin stilling formaar det.“

Politisk oversigt.

Om den hl. faders helbred er der atter og atter udsprede foruroligende rygter. Men nu skriver Berlinerbladet „Die Post“, at „for øieblikket befinder paven sig aldeles vel, og med sin asketnatur kan han endnu leve i mange aar.“ Med mange ord og liden mening spaar „Mrgbl.“ — efter fremmed blad naturligvis — om næste pavevalg; man ser saa ret, hvor vanskeligt det udenfor den katholske kirke er at hæve sig op over snevre synskredse. Blandt andet heder det: „Kardinal Zagliaro [skal være Zigliara], dominikaner, er ved sin alle moderne anskuelser ganske udelukkende aand bleven papstfåhig.“ Som om ikke Zigliara er bleven valgt til kardinal af den nu regjerende pave, og denne har vist sig som en i høi grad tidsmæssig pave just for sine for vor moderne tid passende anskuelser og den passende maade at fremsætte dem paa

og gjøre dem gjældende! For kort tid siden hed det forresten, at det naturligvis (!) var jesuiterne, som vilde komme til at gjøre udslaget ved næste pavevalg.

Fra de nordiske riger tør svin, flesk og pølser nu atter indføres til Tyskland; forbudets ophævelse har størst betydning for Danmark og næsten ingen for Norge. — I anledning af det lovforslag til sikring af litterær og kunstnerisk eiendomsret, som vil blive forelagt den danske rigsdag, er der gjort forespørgsel hos Norge-Sverige om en fælles lovgivning i saa henseende, men svaret var et afslag.

I det tyske deputeretkammer har centrums fører, ex-statsminister Windhorst, erklæret, at det tidligere omtalte lovforslag til ordning af folkeskolen er uantageligt, fordi det undertrykker den katholske kirke.

Irlændernes parti er splittet: det større har taget journalisten Justin Mc. Carthy til fører, det mindre beholdt Parnell. Det første træder vel i forbindelse med Gladstone; føreren faar et raad af de mest fremragende partifæller ved sin side. Hvor liden grund man særlig i England og dets residensstad har til at spille dydig fornærmet over at have en Parnell i sin midte, udtrykker Holger Drachmann i følgende vers:

Hvor svag en hukommelse, vældige stad,
hvor klein en erindring du har!
Hvad skjuler din flod i sit grumsede bad? —
monstro du vil høre det svar!
Pall-Mall-Gazettens „bevingede“ ord
tog fart og fløi over den ganske jord
med devisen: det sjette bud!
men det er nok bedst, at vi slaar os for mund
fra hoffet og ned til den laveste hund.

Forresten viser Parnell sig som en partifører, der er fuld af sig selv og heller vil ofre en god sag end slippe førerskabet.

Et møde i London under borgermesterens forsæde protesterede imod og vedtog at indsende til czaren andragende om ophævelse af lovene mod jøderne. Saa-dan gaar det: katolikkerne, der forfølges for religionens skyld, lader man forfølges uden at aabne munden, men saasart jøderne bliver gaaede paa klingen — ikke fordi

de er israeliter, men fordi de er udsugere, saa kommer verden i oprør. Saa stor indflydelse har jødevæsenet og jødiske penge.

Det belgiske kammer har vedtaget lov om straf for uberettiget hypnotisering.

De udskeielser, i hvilke indianerne angivelig har gjort sig skyldig i de nordvestlige af de forenede stater, viser sig at være hovedsagelig vilde rygter, udsprede af de hvide interesserede. Der er imidlertid blandt indianerne opdukket troen paa det nære komme af en Messias, som skal befrie de røde mænd fra de hvide undertrykkere.

Gudstjenesten i St. Olavs kirke.

Søndag den 14de december. Kl. 7 stille messe. — Kl. 8 stille messe med homili. — Kl. 10 høimesse med prædiken. — Kl. 5 andagt med katekese.

Fælleskommunion for Maria-foreningen.

Efter høimesen generalforsamling for Vincens-foreningen.

St. Halvards kapel, Urtegade 29.

Søndag: Kl. 8 stille messe med homili. — Kl. 10 høimesse med prædiken. — Kl. 4½ andagt med katekese.

Onsdag, fredag og lørdag i indeværende uge er abstinens- og fastedage.

Ugekalender.

Søndag den 14de, 3dje søndag i advent (Epist.: Filip. 4, 4—7; evang.: Joh. 1, 19—28). — Mandag. Oktavdag til vorfrues ubesmittede undfangelse. — Tirsdag. Eusebius, biskop af Vercelli og martyr, † 370. — Onsdag. Leonardo fra Ponte Maurizio, graabroder, † 1751. — Torsdag. Forventning af Marias nedkomst. — Fredag. Urban V., benediktinermunk og pave, † 1370. — Lørdag. Ambrosius, erkebisp af Milano og kirkelærer, † 397.

Søndag, 4de søndag i advent.

Philothæa

eller

veiledning til et gudfrygtigt liv

af

den hellige Frans af Sales,
fyrstbiskop af Genf.

(Fortsat.)

I hele denne „Veiledning“ tager jeg hensyn til en sjæl, som attraar gudfrygtighed og derfor stræber efter Guds hellige kjærlighed. Jeg har af den grund inddeelt bogen i fem dele. Ved passende betragtninger og andre aandelige øvelser søger jeg i 1ste del at forvandle Philotheas blotte attraa til en fast og udtrykkelig beslutning om at ville lægge sig efter gudfrygtighed. Hun tager virkelig denne beslutning, idet hun efter sit almenskiftemaal afgiver en alvorlig og høitidelig erklæring desangaaende. Og ved den hl. kommunion, i hvilken Frelseren hengiver sig til hende og hun sig til Ham, indgaar hun derpaa lykkelig i hans hellige kjærlighed. — Dernæst søger jeg at føre hende videre ved at paapege to store hjælpemidler til at forene sig stedse mere og inderligere med den guddommelige majestæt. Det ene er bønnen, ved hvilken Gud drager os til sig; det andet er modtagelsen af de hl. sakramenter, ved hvilke vor elskelige Gud selv kommer til os. Derom handler 2den del. — I 3dje del lærer jeg Philothea, hvorledes hun maa befytte sig

paa at øve visse dyder, der især er skikkede til at forfremme hende i gudfrygtighed. Navnlig dvæler jeg her ved enkelte overveielser, som hun ikke let vil finde i andre bøger og heller ikke let vilde falde paa selv.

— I 4de del gjør jeg opmærksom paa nogle snarer, som hendes fiender lægger for hende, og jeg viser, hvorledes hun maa undgaa dem og rolig skride fremad paa sin hæderlige vei. — Endelig fører jeg hende i 5te del lidt ud i ensomheden, forat hun kan vederkvæge sig, drage pusten og samle nye kræfter, saa hun bagefter med des større held kan gaa fremad og fuldkommes mer og mere i den sande gudfrygtighed.

Vor tid er meget besynderlig, og jeg ved nok, at mange vil sige, at det kun tilkommer ordensgeistlige og folk, som ganske særlig har viet sig til gudfrygtigheden, at give saadaane indgaacende regler og veiledninger for et gudfrygtigt liv; at det kræver mere tid og ro, end en biskop kan have, naar der paa hviler ham styrelsen af et saa byrdefuldt og besværligt bispedømme som mit; at det splitter altfor meget hans kræfter, der jo bør anvendes til vigtigere ting.

Derpaa svarer jeg, min kjære læser, med den store, biskop Dionysius's ord: at det fornemmelig tilkommer biskopperne at veilede sjælene til aandelig fuldkommenhed. Da deres stand er den mest ophøiede blandt meneskene ligesom serafernes orden blandt englene, saa kan de vistnok ikke anvende sin fritid bedre og mere passende end netop paa saa ædel en opgave. Kirkens gamle biskoper og fædre var sikkerlig ikke mindre ivrige i opfyldelsen af sine pligter end vi; og alligevel ser vi af de skrifter og breve, de har efterladt, at de ikke undlod ogsaa at antage sig den særegne veiledning af flere gudfrygtige sjæle, som henvendte sig til dem. Deri efterlignede de selve apostlerne. Thi medens disse var sysselsatte med den store, almindelige høst hele jorden over, optog og indsamlede de ikke desto mindre enkelte mere udmerkede og fortrinlige aks af Herrens ager med særlig omhu og ømhed. Hvem ved ikke, at Timotheus, Titus, Philemon, Onesimus, den hl. Thekla og Appia var den store hl. Paulus's yndlingsdisciple, ligesom den hl. Marcus og den hl. Petronilla Petrus's? Og har ikke ogsaa den hl. Johannes skrevet et af sine inspirerede breve til den gudfrygtige kvinde Electa?

Jeg indrømmer, at det er en møie at veilede enkelte sjæle. Men det er en trøsterig møie; den ligner i dette punkt høstfolkenes: de er aldrig mere fornøiede, end naar de har voldsomt travlt arbeide og tunge byrder at bære. Det er et arbeide, som trøster, opmuntrer og opliver sindet paa dem, der paatager sig det, omtrent ligesom kanelbarken i det lykkelige Arabien forfrisker sindet paa dem, som bærer den. Man siger, at naar tigeren finder en af sine unger, som jægeren har lagt fra sig paa veien for at opholde hende, medens han bærer de øvrige bort, saa lægger hun den paa sine skuldre, hvor stor og tung den end er, og langt fra at føle sig besværet deraf løber hun med saameget større hast for at bringe den i sikkerhed; den naturlige kjærlighed gjør byrden sød og let. Hvor langt beredvilligere vil da ikke et faderligt hjerte

bebyrde sig med en udødelig sjæl, som det paa livets vei finder opfyldt af from længsel efter den sande fuldkommenhed og hellige gudfrygtighed! hvor gjerne vil det ikke bære den ved sit bryst som en øm moder bærer sit lille barn, uden i mindste maade at finde den elskede byrde tung! — Men dertil udfordres der rigtig nok et faderligt hjerte. Og netop derfor kalder de hl. apostler og apostoliske mænd sine disciple ikke blot sine børn, men med et endnu ømmere navn: sine børnlille.

Iøvrigt, min elskede læser, er det sandt: jeg skriver om gudfrygtigt liv uden selv allerede at være gudfrygtig, dog sikkerlig ikke uden længsel efter at blive det. Og det er netop denne inderlige længsel, som giver mig mod til at undervise dig deri. Thi, siger en vismand, en god maade at lære paa er den: at studere — en endnu bedre er den: at høre — men den bedste den: at undervise; og „det hænder sig ofte,“ skriver den hl. Augustin til sin fromme elev Florentina, „at det hverv at give tjener til at modtage, og det hverv at undervise bliver grunden til selv at lære.“

Alexander havde den skønne Kompaspe meget kjær og lod hende male af den berømte Apelles. Da nu Apelles længe maatte betragte hende, prægede kjærlighed til hende sig i hans hjerte, i samme grad som han prægede hendes træk paa maleriet. Alexander bemærkede det og havde medynk med ham, og høimodig gav han ham hende tilegte, idet han saaledes af kjærlighed til Apelles gav afkald paa den kjæreste veninde, han besad — et offer, ved hvilket han, som Plinius siger, aabenbarede sin sjæls storhed mer end ved et seierrigt slag.

Det synes mig nu, kjære læser, at Gud forlanger af mig, fordi jeg er biskop, at jeg ikke blot skal indpræge i menneskenes hjerter de almindelige dyder, men ogsaa hans dyrebareste veninde, den af Ham saa høit elskede gudfrygtighed. Og jeg paatager mig det gjerne, saavel for lydig at efterkomme min pligt, som ogsaa fordi jeg nærer haab om, at medens jeg præger dens træk i andres hjerter, kunde vel ogsaa mit hjerte blive opflammet af hellig kjærlighed til den. Og naar Gud da engang ser mig saa levende indtagen af den, vil Han for evig formæle mig med den.

Medens den skønne og kyske Rebekka vandede Isaks kameler, blev hun valgt til hans hustru og fik i hans navn gyldne ørenringe og armbaand til foræring. Saaledes venter jeg mig af min Guds uendelige godhed, at medens jeg leder hans hjords elskede faar til gudfrygtighedens heldbringende vande, vil Han vælge min sjæl til sin brud og lægge i mine øren sin hellige kjærligheds gyldne ord og omgive mine hænder med kraft til at sætte dem i verk, hvori jo den sande gudfrygtigheds væsen netop bestaar. Derom bønfalder jeg den guddommelige majestæt baade for mig selv og for alle børn af hans hl. kirke — hvilken jeg underkaster alle mine skrifter, gjerninger og ord ligesom min vilje og mine tanker for stedse.

Anney, paa st. Maria Magdalenas dag (22de juli) 1609.

(Fortsættes.)

Menneskenaturens længsler.

Filosofisk-religiøse overveielser.

Oversat og bearbejdet af pastor Helfeldt-Heuen.

(Fortsat.)

Leibnitz, den store tyske filosof og en af de lærdeste protestantiske theologer, forstod vel, hvilket vanry det vilde kaste over hele den protestantiske religion, naar det først var almindelig bekjendt, at Luther var en fiende af fornuften; og han bestræber sig for at give Luthers meninger en anden tydning. Saaledes siger Luther i sit hovedverk: „Om slave-viljen“: „Behager det dig, at Gud kroner de uværdige, burde det ikke mishage dig, at Gud fordømmer de værdige.“

Leibnitz sætter nu sin konstruktion paa dette sted saaledes: „Dette, gjengivet med mere maadeholdne udtryk, vil sige, at naar du billiger, at Gud giver evig herlighed til dem, som ikke er bedre end andre, da burde du heller ikke misbillige, at Han forkaster dem, som ikke er værre end andre.“

Med al hensynsfuldhed for Leibnitz's store aands-gaver — hans velvillige fortolkning frelser ikke Luther fra at støde an mod fornuften og krænke retfærdighedens lov. Luther siger os, at „Gud kroner de uværdige“; Leibnitz, at „Gud giver dem evig herlighed, som ikke er bedre end andre“. Hvilke er disse „ikke bedre end andre“, om hvilke Leibnitz her taler? Er de (i Guds øine) værdige til den evige herlighed? Hvis saa er, er hans sætning aldeles forskjellig fra Luthers. Er de uværdige? I saa fald har han jo ikke hjulpet sin ven Luther, men blot og bart gjentaget hans udsagn. Luthers anden paastand var, at „Gud fordømmer de værdige“; Leibnitz's: at „Gud forkaster dem, som ikke er værre end andre“. Hvilke er disse Leibnitz's „ikke værre end andre“? Fortjener de (i Guds øine) fordømmelsen? Hvis saa er, er hans sætning modsat Luthers. Fortjener de derimod ikke fordømmelsen? Da kan heller ikke Leibnitz frigjøres for beskyldningen at modsige fornuftens grundsætninger og krænke retfærdighedens.

Dog, dette er kun et enkeltstaaende sted blandt hundreder. Det vilde kræve en endnu større filosof end Leibnitz, ja saa stor, at han ikke findes i verden, at paavise, at den protestantiske religion, som har Luther til ophavsmand, ikke stiller sig fiendtlig mod menneskefornuften, da den paa den mest afgjørende maade nedsætter og tilintetgjør denne.

Var der mangel paa beviser for „reformationens“ fornuftnedrivende karakter, da havde vi allerede nok i vidnesbyrdet af den ansete historiker, protestanten Guizot. I sin bekjendte „Civilisationens historie i Europa“ siger han „om den religiøse revolution“ i det 16de aarhundrede — skjønt selv „reformert“ er det hans udtryk om „reformationen“ —: „Den var uvidende om den intellektuelle friheds sande grundsætninger. Den løftede sig ikke op til sin gjernings grund-aarsag; heller ikke steg den ned til dens yderste konse-

¹⁾ De Servo Arbitrio, c. 174.

²⁾ Leibnitz: Opera. „Troens overensstemmelse med fornuften.“

kvenser Reformationen fattede ikke og antog ikke fuldt ud sine egne principer og virkninger.¹⁾“

Hvilket med andre ord vil sige, at protestantismen, seet fra intelligensens standpunkt, var fra sin begyndelse af en grov logisk bommert og en ligefrem krænkelse af menneskeslegtens sunde sans og fornuft.

(Fortsættes.)

Videnskab og under.

Under denne titel offentliggjør „Semaine religieuse de Vannes“ følgende beretning fra den højærværdige jesuitpater Charoppin, astronom fra St. Louis i De forenede stater i Nordamerika. Han tilligemed fire andre astronomer, d'hr. Pritchett, Nipher, Engler og Valler var afreiste til Norman ved San Francisco for der at iagttage solformørkelsen den 1ste januar 1889. „Jeg“, saaledes skriver pater Charoppin, „var den eneste katolik; de fire andre var protestanter.

Efterat vi havde arbejdet fem dage og fem nætter i Norman for nøie at bestemme længden og bredden og træffe de nødvendige forberedelser, saa det ud, som om vort arbejde vilde blive forgjæves. Den 31te december var himlen nemlig bedækket med skyer. Skyggens første berøring med solskiven maatte efter vor beregning finde sted kl. 12, 12 minutter og 15 sekunder, den fuldstændige formørkelse derimod halvanden time senere.

Astronomerne var yderst forstemte; ingen stjerne saaes paa himlen, og allerede havde de opgivet haabet om et heldigere resultat den følgende dag, da formørkelsen skulde finde sted. Jeg trøstede dem med den bestemte forsikring, at vi vilde faa sol i alt fald 2 minutter under den fuldstændige solformørkelse.

„Pater, er De profet eller en søn af profeterne?“

„Hverken profet eller en søn af profeterne,“ svarede jeg.

„Hvor kan De da give en saa bestemt forsikring?“ spurgte en anden.

„Mine herrer,“ svarede jeg, „jeg er overbevist om, at jeg kan gjøre det; men grundene hertil kan De alligevel ikke begribe.“

„Sig os dem!“ bad de alle.

„Meget gjerne. Vi har en god moder i himlen, som I protestanter ikke anerkjender; hun formaar alt hos Gud. Ser De, om jeg vil bede hende om en særlig gunstbevisning, saa lader jeg et stort antal af hendes børn bede derom, og hun hører dem altid. I St. Louis gives der hundreder af søstre og smaa uskyldige børn, som raaber: Giv pater Charoppin sol i to minutter! Og jeg er overbevist om, at jeg vil faa den i to minutter.

Astronomerne lo hjertelig, og professor Engler sagde:

„Pater, drister De Dem til at underskrive en kontrakt, hvori De forpligter Dem til at gaa tilfods til Ogden (500 engelske mile borte), naar himlen imorgen er bedækket med skyer?“

„Tilvisse, mine herrer! Jeg har tjent Guds moder hele mit liv; hun vil følgelig ikke samtykke i at lade mig løbe 500 engelske mil. Men i det tilfælde, at vi faar sol i to minutter, maa De ligeledes forpligte Dem til at kaste Dem paa knæ og anerkjende Guds almagt og kraften af den hellige jomfrus forbøn.“

Alle samtykkede heri, og kontrakten blev underskrevet.

Den følgende dags morgen var himlen bedækket med sorte skyer. Astronomerne var modløse. Kl. 10 saa det ud til at være ude med alt haab. Jeg bad rosenkransen og anraabte Guds moder om hendes forbøn; hendes ære stod jo paa spil ligeoverfor disse vrangtroende. Jeg var imidlertid overbevist om at blive bønært. Tiden for den første berøring kom og gik. Astronomerne var aldeles modløse. Jeg opmuntrede dem til at tage plads ved sine instrumenter, idet jeg forsikrede dem, at skyerne til rette tid vilde dele sig.

Netop 10 minutter før den fuldstændige formørkelse delte skyerne sig . . . Almindelig glæde! Venus, Jupiter, Mars og Merkur straaede i sin fulde glans nær ved solen. En liden solrand var endnu tilsyne, et graaagtigt lys beskinne landskabet. Endelig forsvandt ogsaa solranden, og lyskransen viste sig i sin hele størrelse og pragt.

En total solformørkelse er vistnok et af de mest ophøiede natursyn. Formørkelsen varede netop to minutter — det var et herligt udfald.

Neppe var formørkelsen forbi, før de lærde kom hen til mig og trykkede min haand. Professor Pritchett udraabte: „Vi maa allesammen blive katoliker, pater; vi tror paa Guds moders magt, thi det var aabenbart hendes verk.“ Medens han taledede, bedækkede skyerne paany solen.

Efter middagsbordet, ved hvilket jeg maatte forrette bordbønnen, opfyldte de alle den indgaaede forpligtelse. De knælede ned og takkede den hellige jomfru for hendes vidunderlige mellemkomst.

Professor Nipher tilstod oprigtig, at det var første gang, han havde bedet.

Professor Pritchett besøger mig undertiden. Bed for ham! han har en ædel karakter, og jeg haaber, at han inden lang tid vil blive katolik.“

Protestantisme og catholicisme i Sverige.

En korrespondent til „Freiburger Kirchenblatt“ skriver:

„Stockholm, novbr. Som bekjendt blev der i forrige maaned holdt en række foredrag af en dominikanerprior i Norges hovedstad Kristianias katolske kirke. De omhandlede lærepunkter, i hvilke den katolske tro og protestantismen afviger fra hinanden. Mange protestanter af høiere dannelse og samfundstilling overvar hver gang disse foredrag, og nogle af dem takkede prioren skriftlig for den givne belæring, idet de tilføiede, at nu havde de frigjort sig for mangen fordom imod den katolske kirke. Desuden opfordrede disse mænd pater Scheer til at komme igjen næste aar og atter holde slige foredrag.

¹⁾ Histoire de la Civilisation en Europe, leçon 12.

Til en saadan indbydelse vilde den nuværende høiere geistlighed i Stockholm aldrig bekvemme sig. Thi for de herrer er selv de meningsløseste fordomme mod den katholske kirke vand paa møllen, da den ikke rigtig vil gjøre tjeneste længer; hele deres enighed paa troens omraade indskrænker sig saanær til disse fordomme. Jeg skal give nogle prøver.

Den 4de mai iaar, altsaa paa 4de søndag efter paaske, holdt den lutherske overhofprædikant, biskop Billing, i Stockholms slotskapel en prædiken i overvær af kongen og den kongelige familie, erkebiskopen og nogle af landets biskoper. Den handlede om Kristi ord: „Jeg beder for dem; men for verden beder jeg ikke (Joh. 17, 9).“ Og hvad søgte han udaf disse ord, i overvær af den svenske kirkes to overhoveder at bevise? Noget, som hidintil neppe er faldet noget fornuftigt menneske ind. Med bibelsterkt alvor søgte hr. Billing udaf ovennævnte skriftsted at bevise, at munkene havde og har uret i at afsondre sig fra verden, da de just skulde gjennemsyre verden med sin aand. For disse særlinger har Jesus altsaa ikke bedet!!! (Hvilken dokortitel fortjente den mand ikke!)

Medens en svensk biskop saaledes tager munkene deres afsondring fra verden ilde op, saa søger hr. dr. Fehr, pastor primarius, sogneprest ved Stockholms domkirke og udrustet med biskopelig (?) jurisdiktion over hele hovedstaden, at fordrive de graa søstre fra residensstaden eller dog i det mindste gjøre dem opholdet der saa svært som muligt. Det første skridt i den retning gjør hds. majestæt dronning Sofie, idet hun for to aar siden aabnede en basar til oprettelse af et „Sofie-sygehus“ med moderne sygesøstre [diakonisser]. Disse søstre skal ogsaa overtage sygepleien i hele byen mod en godtgjørelse af omtrent 3 mark pr. dag, foruden regelmæssig frokost, middags- og aftensmad og tre timers hvile. Ved hjælp af disse søstre skal nu de katholske søstre fordrives, der allerede har virket 15 aar i Stockholm, og det til alles — navnlig ogsaa til lægernes — tilfredshed, og som ikke blot ofrer sig for at pleie katolikker, men ogsaa protestanter og jøder, og det uden at gjøre krav paa godtgjørelse.

Eftersom nu disse alsidig elskede og skattede søstre blot bor tilleie og har udgifter til føde og klæder, saa blev der indsamlet gaver til en saakaldt „barmhjertigheds-basar“ til indtægt for de baade dag og nat beskjæftigede sygepleiersker. Indsamlingen foranstaltedes af velgjørende katholske og protestantiske damer, navnlig af Corps diplomatique og med baronesse von Pfusterschmidt i spidsen. Aldrig saasnart var dette blevet bekjendt, før oversognepresten dr. Fehr sammenkaldte alle Stockholms protestantiske geistlige til en konferens i domkirkens kor for at lægge raad op om midler til at afskrække protestanterne fra den for „de graa søstre“ bestemte basar og for at lægge de geistlige paa hjerte, at de i sine prædikener ret skulde fremhæve reformationens velsignelser og opregne al den katholske kirkes nu overvundne vildfarelser og overtro.

Saa blev der da søndagen efter den omtalte kon-

ferens fra hele landets protestantiske prækestole tordnet løs mod katholsk overtro, helgentilbedelse, gjernings-hellighed, feil tro m. m. — og med hvilket udbytte? Gjennemgaaende blev tilhørerne opfyldte af misfornøielse med presterne selv og ilede med fordoblet iver til den prægtig smykkede, nye cirkusbygning, som uden vederlæg var overladt de „graa søstre“. Tilstrømningen var saa overordentlig, at Stockholmer-aviserne kunde berette: „Hoffet undtaget har næsten hele byen taget del i kjærlighedsgjerningen for sygesøstre.“ I alle offentlige blade stod der opmuntrende beretninger om, hvor godt kjærlighedsverket lykkedes. Indtægten oversteg 20,000 mark.

Til „Sofie-basaren“ skal to troende damer have skjænket 1000 kroner hver, og hr. Kriter, dengang pastor ved den „tyske kirke“ — men som nu for sin store iver mod katolikkerne har faaet kald i Dresden — glimrede med 100 kr., der var blevne ham overgivne for de protestantiske søstre.

Af det glimrende udbytte, de „graa søstre“ har havt, kan man med sikkerhed slutte til, hvor afholdte de er. Men ogsaa en anden slutning lader sig drage, nemlig: statskirken i Sverige taber dag for dag i anseelse hos folket, der ikke savner indsigt og overhovedet endnu har hang til tro. Da nu svenskerne tilstrækkelig kan erfare, i hvor mange og vigtige punkter den svenske, lutherske geistlighed er indbyrdes uens, saa finder den rolig eftertænkende svenske let det ud, at den megen riven ned paa katholsk lære og skik er et særlig yndet middel til at dække over den bestaaende uenighed i lutherske lærdomme og anskuelser og til, ved enighed i skjælden, at iføre sig en tilsyneladende enighed i trossager. Saaledes sker det, hvad der i bibelen siges af profeten Isaias (9, 20): Manassas mod Efraim, og Efraim mod Manassas, men begge to imod Juda.

Jeg skal tilføie endnu et ord om den uenighed, her for tiden hersker i troen blandt de lutherske prester i Stockholm. Ovennævnte dr. Fehr paastaar, at den katholske kirkes store vildfarelse bestaar deri, at den erklærer: troen bestaar i at holde den guddommelige aabenbaring (altsaa det, der indeholdes i skriften og arvelæren) for sandt og vist, medens dog — ifølge Fehr og meningsfæller — „troen, uden hensyn til, hvad man af Guds ord holder for sandt eller ikke sandt, blot bestaar i den subjektive forvissethed om, at man er retfærdig og hellig. Af personlig erfaring maa enhver have fornemmet, at han er retfærdig og forløst, og kun denne subjektive erfaring tør kaldes tro“!!! Den stolte farisæer var altsaa retfærdig, den ydmyge og angerfulde tolder derimod ikke.

Overhofprædikant biskop Billing, Fehrs store modstander, bebreider i en diskussion, som aviserne har offentliggjort, sognepresten ved Stockholms domkirke, at han forkjettrer den hl. skrift. Dertil svarer Fehr, at han for sig gjør krav paa samme ret, som Luther tiltog sig, nemlig retten til simpelthen at forkaste bøger af den hl. skrift eller ogsaa enkelte steder af dem, naar man finder, ikke at kunne bifalde dem.

Denne ret har dr. Fehr da ogsaa gjort udstrakt brug af i en nysudkommen bibel for folket. Desuden oversatte han og lod udbrede et skrift af Farrar, i hvilket helvedes evige varen negtes. Det paastaes forresten, at just dette har indbragt ham kaldet som pastor primarius, medens man simpelthen forbigik de af konsistoriet foreslaede kandidater. Ved en konferens *pro fide et christianismo* har dr. Fehr nylig udtalt den grundsætning — der forøvrigt i praksis hyldes af alle de svenske prester — at skjønt den hl. skrift taler imod at vie fraskilte, saa skal man dog blot simpelthen ofre sin samvittighed for tjenesten, idet nemlig saadanne vielser er tilladte af loven, og lovgiveren bærer ansvaret for dem. — Og den slags herrer vil komme og tale om den katholske kirke!

Lad os daglig med forøget andagt og kjærlighed bede:

Emitte lucem tuam et veritatem tuam!“

Hensigten helliger midlet.

er den frimurer-grundsætning, som lod Voltaire opstille sit berygtede: „Lyv bare!“ hvor det gjælder kirken og dens mænd. Og størsteparten af hans logebrødre følger trolig samme grundsætning og efterkommer opfordringen. (Vi taler her ikke om de norske; de har ingen fortræd gjort os endnu, saavidt vi ved; og forresten: les présents sont toujours exceptés.) For at knuse jesuiterne i folks agtelse og lægge dem, deres virksomhed og moralske principer for had, udgav en velbekendt frimurer . . . C . . . for kortere tid siden et verk imod dem. Han forsikrer først læseren om, at han ikke gaar letfærdig tilverks og derfor vil lade jesuiterne selv tale; af deres egen mund skal saa læseren faa deres forbrydelser at høre.

Hans hovedkilde er „Jesuiternes katekismus, af pater Picotin S. J.“, som udkom i 1827 med godkjendelse af jesuitergeneralen Ancogniti. Men nu har der aldrig eksisteret nogen jesuitergeneral af det navn; Brzozowski var nemlig general fra 1805—1820; derpaa fulgte A. Fortis fra 1820—29 og saa Roothaan fra 1829—53. Søger man dernæst efter p. Picotin, saa finder man, at det ikke er navnet paa nogen jesuit, men et pseudonym (paa taget forfatternavn) for en lægmand, der hed Jaques Barthélemy Salgues, der af profession var jesuithader og har skrevet flere bøger, der mere henhører til griseriets kategorsi end til litteraturens omraade.

Hensigten synes her at hellige midlet, og det er ikke for ingenting, at bullen Apostolicæ sedis udtalte følgende exkommunikation mod frimureriet: „Excommunicationi latæ sententiæ Romano Pontifici reservatæ subjacere declaramus: Nomen dantes sectæ Massonicæ aut Carbonariæ, aut aliis ejusdem generis sectis quæ contra Ecclesiam vel legitimis potestates, seu palam, seu clandestine machinantur, nec non iisdem sectis favorem qualemcumque præstantes.“

Anmeldelse af katholske bøger.

Nu, da julefesten nærmer sig, anbefaler vi som en passende gave til børnene den lille, smukt udstyrede

bog „Jesusbarnet“. Den er interessant skreven, i aldeles barnlig stil. I to afdelinger fortæller den om Jesusbarnets levnet og Jesusbarnets dyder. I den første del fremsættes de forskjellige begivenheder en for en efter den hl. skrift, og til hver af dem knyttes en kort betragtning, som sluttet med en opmuntring til taknemmelighed og efterlignelse. I den anden del gennemgaaes under henvisning til Jesusbarnets adfærd kortelig de dyder, som er mest nødvendige for et barn. Da bogen (84 sider) kun koster 40 øre, er den et billigt hjælpemiddel til at opelske det, som udgjør forældres og læreres højeste glæde — nemlig brave børn.

En scene fra livet.

(Sluttet.)

Den følgende dag var enken meget roligere, men ogsaa meget svagere. Det havde ophørt med at sne; men himlen var endnu bestandig skyfuld, og den syge klagede over kulde, endskjønt hendes leie stod nær ved ilden, som Marie uaffadelig vedligeholdte. Enken betragtede hende med et taknemmeligt blik og bad hende flere gange om dog at tage nogen næring til sig eller at hvile en smule; thi hver gang hun om natten var vaagnet, havde hun seet Marie sidde og bede ved hendes leie. Marie, der ikke blev lidet forundret over den forandring, som fandt sted i enkens tone, blev det i endnu højere grad, da den syge begyndte at tale saaledes med sagte og dæmpet stemme: „Marie, De maa tilgive mig alle de ufornuftige ting, jeg talte igaar. Men Gud staa mig bi; jeg har lidt saameget, og undertiden har jeg troet, jeg skulde tabe forstanden. De ser, Marie, der gives mennesker, som kan forblive rolige under lidelser, som føler sit hjerte briste, ja, som selv kan dø uden at udstøde en klagelyd. Men til disse hører jeg ikke; jeg kunde ikke indeslutte min smerte i mit indre. Igaar, det maa jeg tilstaa, sagde jeg, hvad der ikke var ret. Idag føler jeg mig mere kristeligssindet, og jeg kan tilgive den rige — og desuden er jeg nu døende . . .“

„Døende?“ sagde Marie; „nei, De ser langt bedre ud end igaar.“ „Ja, men min puls slaar kun svagt, og jeg kan neppe føle mit hjertes slag. Marie, jeg føler dødens nærmelse og har desværre altfor nøie lært dens forbud at kjende hos mine egne.“ Marie svarede intet; thi ved at betragte enkens udtærede tilstand, kunde hun selv ikke tro andet, end at virkelig hendes sidste time var kommen. Den syge kastede sig urolig frem og tilbage paa sit leie, og Marie sad hensunken i dybe tanker. „Marie,“ begyndte enken endelig igjen, „sig mig noget, som kan trøste mig! thi mit hjerte er fuldt af angst og uro. Sig mig, at Gud er god, endskjønt Han i denne verden er saa streng imod de fattige, og at Han elsker dem, endskjønt Han lader dem lide!“ „Tviler De da om Guds godhed?“ spurgte Marie. „Tror De, at Han forlader de fattige? Sendte Han ikke sin søn til os, forat Han skulde lide med os, og har Han ikke sagt: Salige er de, som lide; thi de skal husvales?“

„Sig det nok en gang for mig!“ raabte enken med inderlighed. „O, det gjør min sjæl saa godt at høre Dem tale; sig det endnu en gang!“ Marie gjorde det. „Og alligevel,“ vedblev enken, „hvorfor lader Han dem lide og græde?“

Hun sank tilbage paa sit leie, lukkede øinene og foldede hænderne som til bøn; da tog den unge pige bønnebogen frem og begyndte med sagte stemme at læse bønnen for syge. Enken sov nu i nogle timer. Det var aften, da hun vaagnede, og i hytten skinnede intet andet lys end det, som flammede paa skorstenen. Da hun begyndte at tale til Marie, kunde denne ikke skjule for sig selv, at konens liv hurtig nærmede sig sin ende. Hun fremførte endnu kun afbrudte ord, og hendes øine stod stive; tillige klagede hun over kulde, og endskjønt Marie flittig gned hendes lemmer, lod det dog til, at intet kunde stanse deres henstivning. Den syge heftede et taknemmeligt blik paa den unge pige og gjorde tegn til, at hun skulde op-høre med sine frugtesløse anstrengelser. „Føler De Dem ikke nu varmere end før?“ spurgte Marie. „Jeg ser, at De gnider mine fødder, men jeg føler det ikke,“ svarede hun med mat stemme; „det hjælper altsammen intet; min time er kommen . . . For faa øieblikke siden forekom det mig en velgjerning at dø; men nu er jeg bange for døden. Hvor kommer vi hen, naar vi dør?“

„Til himlen, ifald vi dør godt,“ svarede Marie andægtig. „O, himlen maa ligge langt borte fra jorden,“ raabte enken utaalmodig; „men min time er kommen, og jeg maa gaa; jeg vilde saa gjerne først have skriftet mine synder for en prest, men Guds vilje ske! Jeg har ikke meget, som ligger mig paa hjerte siden den sidste absolution, jeg modtog; og dog vilde jeg saa gjerne, at presten var her og talte til mig; thi min sjæl er svag og forsager ved tanken om død.“

„Jeg kan ikke tale til dem som presten,“ sagde Marie ydmyg; „men jeg har min bønnebog hos mig; kan det trøste Dem, saa vil jeg forelæse Dem noget deraf.“

„Ja, gjør det!“ raabte enken med heftighed. „Forelæs mig de døendes litani! det vil gjøre min sjæl godt i denne sidste kamp.“

Marie knælede ned ved sengen og bad litaniet, medens enken gjentog svarene. Da hun var færdig hermed, betragtede hun den syge; hendes øine var brystne, og hendes sjæl i begreb med at forlade legemet. Da reiste Marie sig op, læste med en af rørelse bævende stemme de skjønne afskedsord: „Saa forlad da denne verden, kristelige sjæl, i Guds den almægtige faders navn, som har skabt dig; i Jesu Kristi, den levende Guds søns navn, der har lidt for dig; i den Helligaands navn, der har helliget dig; i alle erke-engles og engles navn o. s. v. Gid du maa vandre hen i fred!“ Marie holdt inde, men ingen stemme svarede Amen; hun lyttede, men alt var stille; hun var alene; aanden var bortflygtet, og kun det for-gængelige hylster var tilbage.

I nogle øieblikke stirrede Marie med uvilkaarlig gysen paa den dødes aasyn, derpaa sank hun paa knæ

og bad med brændende andagt for den sjæl, som havde forladt sin jordiske bolig. Saaledes tilbragte hun natten vaagende og bedende, medens ilden flammede paa arne-stedet, og sneen fæg forbi den lille hyttes vinduer.

Indenlandske efterretninger.

Valg til formandskab er foregaaet rundt om i byerne i afvigte uge; i Kristiania seirede høires liste med svært flertal.

Til opsyn med folkeskolerne skal de skole-søgende børns forældre aarlig vælge nye medlemmer. Forrige aar var første gang. Kun et ringe antal for-ældre deltog dengang i valgene; men iaar er tallet paa deltagende vælgere sunket i den grad, at mangelen paa interesse for sagen og tro paa dens nytte kan siges næsten lig nul.

For lang tro og tjeneste, mindst 25 aar paa ett sted, er der uddelt medailler. Af de 27, som fik be-lønningen, havde nr. 1 været 65 aar, nr. 2 30 aar i samme tjeneste. Af de 27 var kun 6 mænd.

Udvandringen. 36 udvandrere afgik forrige fredag med „Montebello“

Soulykker. Fra Vadsø meldes, at en linebaad fra Kiby er forlist den 5te under svær storm med 4 mænd. Den 1ste druknede 3 fiskere fra Aasvær (Sannæssøen) under en orkan. — Norsk bark „Borghild“ er for-list ved New-Foundland; mandskabet er frelst. — „Freden“ af Sandefjord er forladt i Nordsøen.

Ildebrand udbrod i søndags i Norges største hval-fangers, Sven Foyns, trankogeri ved Tønsberg; tabet er omkring 300,000 kr. Dampsprøiten fra Tønsberg kunde allerede tages i brug nogle timer efter at være ankommen til brandstedet.

Gjennem isen er allerede flere gaaet, som har maattet lade sit liv. I søndags druknede saaledes paa en gang 4 personer ved Tysvær (Stavanger).

Hvalfangsten i den ydre Kristiania-fjord giver et godt udbytte — lutter store hvaler, flere over 60 fod, en endogsaa hele 72 fod.

Udenlandske efterretninger.

Den hl. fader har paabudt en kirkekollekt paa helligtrekongersdag hele verden over til Afrika-missionerne, som modarbejder negerslaveriet.

I et syrisk kloster er der ifølge „Fdr.“ nylig fundet en fuldstændig afskrift af den hl. Aristides's forsvarsskrift for kristendommen (Apologeticum), der i 135 blev overrakt den romerske keiser Hadrian. Det er væsentlig sammensat af filosofers udtalelser og an-saaes hidindtil for fuldstændig tabt.

En ildebrand i arbejderhuset i Newcastle kostede i lørdags 5 menneskeliv.

Voldsom kulde, der er indtraadt med stor pludselighed paa de kirgisiske stepper, har krævet mangfoldige menneskeliv.

Til verdensudstillingen i Chikago har byen be-vilget 5 mill. dollars (= 18½ mill. kr.), men endnu er der ingenting udrettet.

Katholsk litteratur,

at faa i enhver boghandel, gennem St. Olafs-trykkeri (Kristiania, Akersveien 4) og alle katolske prester.

Bønne- og andagtsbøger.

<i>Arnold</i> : Om efterlignelsen af Jesu hl. hjerte	1,50	kr.
<i>Boudreaux</i> : Himlens lyksaligheder	1,50	"
<i>Crasset</i> : Passionsandagt	0,50	"
Den hl. Aloysius eller 6 søndages andagt	0,30	"
Deutsches Gebetbuch	0,50	"
Epistler og evangelier for kirkeåret	0,50	"
Folkebibelen (illustreret)	1,00	"
Forberedelse til den første hl. kommunion	0,25	"
Fuldstændig bønnebog for katolske kristne	2,00	"
do. do. indb.	3,00	"
<i>Hagemann</i> : Herrens bøn, eller fadervor	0,25	"
Jesusbarnet	0,40	"
<i>Lichtle</i> : Den bedende kristen, indb. i 1 bind	3,00	"
do. do. indb. i 2 bind	3,50	"
Maimaaned	0,60	"
do. do. indb.	0,90	"
<i>Thomas a Kempis</i> : Kristi efterfølgelse	1,50	"
do. do. indb.	3,00	"
Tre korsvei-andagter	0,20	"
Via crucis, eller korsveisandagt	0,20	"

Skolebøger.

<i>Deharbe</i> : Katholsk katekismus	0,50	"
do. do. indb.	0,75	"
do. Lærebog i den katolske religion	1,00	"
Deutscher Katechismus	0,50	"
<i>Hagemann</i> : Læsebog i modersmaalet	3,00	"
<i>Lichtle</i> : Sange og lege	0,60	"
<i>Norman</i> : Kortfattet verdenshistorie	0,75	"
do. do. indb.	1,00	"
<i>Schuster</i> : Bibelhistorie		"

Lærebøger og kontroversskrifter.

<i>Agostino da Montefeltro</i> : Prædikener, holdte i Rom fasten 1889, oversatte af S. A. Sørensen	2,30	"
<i>Dollinger</i> : Morten Luther	0,75	"
<i>Grüder</i> : Det protestantiske og det katolske trosprincip	1,00	"
<i>Hagemann</i> : Aabent brev til kristelige forældre om børneopdragelsen	0,15	"
do. En underbar og urokkelig kjendsgjønning som indlæg mod vantroen	0,25	"
do. Et religiøst billede og en ubodfærdig synders omvendelse	0,10	"
do. Et ukristeligt bryllup	0,05	"
do. Et venligt ord om ungdommens lektur	0,10	"
do. Kristendom og frihed	0,10	"
do. Socialisme og liberalisme	0,10	"
<i>Hammerstein</i> : Edgar, eller fra vantroen til den fuldkomne sandhed	1,00	"
do. Mester Breckmann	0,75	"
<i>Hansen</i> : Luther og Grundtvig	0,50	"
<i>Holfeldt-Houen</i> : Dr. M. Luthers lære om retfærdiggjørelsen	1,00	"
do. do. indb.	1,50	"
do. Vore fædres tro, eller den katolske kirkes lære og skikke, frit efter kardinal Gibbons	3,00	"
<i>Holstein</i> : Evangelisk-luthersk	1,00	"
<i>Jacquemet</i> : Den apostoliske lære, uddragen af bibelen 2den udgave	0,20	"
<i>Karup</i> : Den katolske kirke i Danmark	0,50	"
<i>Koføed-Hansen</i> : Skriftemaalet	0,65	"
<i>Kristelige smaaskrifter</i> :		
Nr. 1, Dr. Fallize: Kirkens væsen og vore pligter mod den	0,10	"
Nr. 2, <i>Pave Leo XIII.</i> : Det kristelige liv	0,10	"
Nr. 3, <i>14 katolske biskoper</i> : Et forsvarsord	0,10	"
Nr. 4, <i>Ortvæd</i> : Bibelen i den katolske kirke (i trykken)	0,10	"
Nr. 5, <i>Pave Leo XIII.</i> : De kristnes borgerpligter	0,10	"

<i>Lichtle</i> : Den katolske tros lære og dens vrængebillede	0,50	kr.
<i>Manning</i> : Vatikaner-konciliet sande historie	1,00	"
<i>P. P.</i> : Er romersk-katolsk egte evangelisk?	1,50	"
do. Til forsvar for sandheden: Nr. 1, Kristi kirke	0,25	"
do. do. Nr. 2, Hierarkiet	0,25	"
do. do. Nr. 3, 54 af prof. H. Scharling's misforståelser af katolsk lære og praksis	0,75	"
do. do. Nr. 4, troskilderne	0,25	"
do. do. Nr. 5, kirkemøderne	0,25	"
do. do. Nr. 6, ufeilbarheden	0,25	"
do. do. Nr. 7, Guds moder	0,25	"
<i>Roh</i> : Hvad er Kristus?	0,50	"
<i>Séгур</i> : Aftentimer, eller letfattede belæringer om religionens sandheder	1,00	"
<i>Stub</i> : Dr. Grauls forvanskninger	0,50	"
do. Ledsagelse fra fordomme til religiøs sandhed, 2den udgave	1,00	"
do. Om religionsfrihed og oplysning i Norge	0,20	"
do. Protestantiske lægfolks og geistliges forskellige slags uvidenhed	0,50	"
<i>Wingerath</i> : Sikkerhedskatekismus, eller spørgsmaalsbog til vern mod det moderne hedenskabs vildfarelser	1,25	"

Underholdningsbøger.

<i>Asgrimssonar</i> : Lilja	0,30	"
<i>Craven</i> : En søsters fortælling	2,50	"
do. Fleurange	5,00	"
<i>Conscience</i> : Rekruten	0,25	"
Den hl. Zita	0,25	"
En liden bog om den hl. Ansgar	0,35	"
En rig arving	0,20	"
Fredløs	0,25	"
<i>Hirschfeld</i> : Et mørkt øieblik	0,25	"
Karl den danske	0,25	"
Lucilia og Dionysius. Keiser og pave	0,50	"
<i>Manzoni</i> : De trolovede	2,50	"
<i>Riviere</i> : Le chantre de Lilja	0,30	"
Smaa fortællinger til underholdning og belæring	0,20	"
„St. Olaf“, aargang 1889	heftet 1,50	"
<i>Stolz</i> : Den hl. Elisabeth (med billeder)	0,60	"
do. Den hl. Germana	0,25	"
do. Engelen hilsen	0,50	"
do. Guds billedbog	0,50	"
do. Reise i det hl. land	1,25	"
<i>Thiele</i> : Troens triumf	0,50	"
Under polititilsyn	0,50	"
<i>Waser</i> : Den hl. Aloysius af Gonzaga	0,30	"
<i>Wiseman</i> : Fabiola, eller katakombernes kirke	indb. 5,50	"
<i>Wolfram</i> : De sidste kartheusere	0,20	"

Ved enhver katolsk kirke i Norge findes et **leiebibliothek**, fra hvilket blandt andre de fleste ovenstaaende bøger udlaanes.

„**St. Olaf**“, katolsk tidende, udkommer hver søndag. Abonnement modtages i Norge, Sverige og Danmark paa alle postanstalter; for Kristianias vedkommende i ekspeditionen. Akersveien 4. 1 kr. kvartalet, porto iberegnet.